

دینی

روزی که باران می بارید

۱

نوشته را از روی متن درس کامل کنید.

..... امید و پدر بزرگ مشغول تماشای

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

مترادف (هم معنی) کلمه‌های زیر را بنویسید.

اهمیت

لذت

انتظار

پیغام

تماشا

فهمیده

به آخر کلمه‌ها حرف «ی» اضافه کنید و با کلمات ساخته شده یک بند بنویسید.

شنیدن، گفتن، خواندن، نوشتن

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نام شخصیت‌های داستان‌هایی را که در روان‌خوانی‌های دو فصل پیش آمده است، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

جدول زیر را کامل کنید.

فعل	قید	مفعول	نهاد	جمله
				پدر بزرگ قاب عکسی را روی میز گذاشت.
				دانش آموز خوب هر روز درمش را می‌خواند.
				امام زمان ^(ع) ، روزی شادی و آرامش را به دنیا خواهد بخشید.

کلمه‌های تازه‌ای را که این هفته در کتاب علوم و ریاضی خوانده‌اید، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

نام دیگری برای داستان این درس بنویسید.

.....

نام شخصیت‌های درس را بنویسید.

.....

امام زمان^(ع)، یارشان

روزی که بیاید.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* در این انشا می‌توانید:

- ۱- احساسات خود را نسبت به امام زمان ^(ع) بیان کنید.
- ۲- زمان ظهور را براساس چیزهایی که خوانده یا شنیده‌اید، وصف کنید.
- ۳- کارهایی را که در زمان آمدن امام زمان ^(ع) انجام می‌دهید، بنویسید.
- ۴- آرزوها و خواسته‌های خود را از امام زمان ^(ع) بخواهید.

طوفان نوح علیه السلام

۱

ده جمله‌ی درس را که دارای کلمه‌های تازه هستند، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

جاهای خالی را مانند مثال کامل کنید.

آب در زمین فرو رفت.	←	رفت	فرو
	←	نشست	
	←	خورد	
	←	آمد	باز
	←	گشت	
	←	گفت	
	←	خورد	بر
	←	
	←	چید	

جمله‌های زیر را به نثر امروز برگردانید و بنویسید.

دعا کرد بر قوم خویش به هلاک

.....

درخت ساج به چهل سال تمام شود.

.....

تخته‌ها به میخ بدوز و از آن کشتی کن.

.....

بر سر کوه روم تا آب از من باز دارد.

۴

هر یک از تصویرهای زیر، کدام قسمت از داستان را نشان می‌دهد. درباره‌ی هر کدام، یک خط بنویسید.

(۳)

(۲)

(۱)

۱-

۲-

۳-

۵

در جاهای خالی، کلمه‌های مناسب بگذارید.
الف - من دعوت او را کردم.

عنايت

استجابت

اجابت

اطاعت

ب - عده‌ی کی به دین او

گرویدند

رفتند

آمدند

پذیرفتند

با خط زیبا بنویسید.

پسر نوح با بدان بنشست
سگ اصحاب کهف روزی چند

خاندان نبوتش گم شد
پی نیکان گرفت و مردم شد

.....

.....

هم معنی (مترادف) واژه‌های زیر را بنویسید.

.....

اصحاب

.....

هلاک

.....

آهنگ

.....

نماز دیگر

خلاصه‌ی زندگی یکی از پیامبران را بنویسید.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* برای خلاصه کردن یک مطلب:

- ۱- ابتدا آن را خوب بخوان.
- ۲- زیر قسمت‌های مهم هر بخش خط بکش یا آن را یادداشت کن.
- ۳- قسمت‌های فرعی، زاید و کم اهمیّت را حذف کن.
- ۴- مطالب را یک بار دیگر بنویس.
- ۵- یک بار نوشته‌ی خلاصه شده را بخوان.

فصل سہم

ملی و میہنی

سلام، دوستدار ایران

سرود ملی

۱

بند اول و آخر درس را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۲

فعل‌های بند اول را بنویسید و زمان آن‌ها را تعیین کنید.

.....

.....

.....

جدول زیر را کامل کنید.

افقی:

۶	۵	۴	۳	۲	۱

۱- پیامبر طوفان و کشتی - اولین

کلمه‌ی سرود ملی ایران

۲- پسر نوح با..... بنشست خاندان

نبوتش گم شد

۳- بزرگ‌ترین جانور دریا - جمع من

۴- بخش اول کلمه‌ی تعطیل - یاری

کردن

عمودی:

۱- اصل دوم از اصول دین ۲- همان خداحافظی است ۳- نه گذشته است نه آینده ۴- حرف

خوردنی - پیرمرد حروف الفبا ۵- بالا آمدن آب دریا ۶- فریاد بی سر

برای کلمه‌های زیر، صفت‌های مناسب بنویسید.

کلمه	صفت مناسب
کوه	
دریا	
ایران	
پرچم	

معادل فارسی هر کلمه را به آن وصل کنید.

رنج	مخفی
شکمیایی	اغلب
پنهان	عذاب
بیش تر	صبر

به ابتدای هریک از کلمه‌های زیر صفت مناسبی بیفزایید و با آن جمله بسازید.

.....مرد.....

.....راه.....

کلمه‌ی «انگیز» را با کلمه‌ی مناسب ترکیب کنید و جمله بسازید.

شور	+	انگیز	←	شور انگیز	هوای بهار شور انگیز است.
	+	انگیز	←		
	+	انگیز	←		

مفعول، قید و صفت را در جمله‌ها مشخص کنید.

صفت	قید	مفعول	جمله
			دانش آموزانِ زیرک، کتابِ خوبِ می خوانند.
			من، هر روز، پرندگانِ زیبا را می بینم.
			خدا، بندگانِ درست کار را بسیار دوست دارد.

درس را بخوانید و ده واژه که یادآور سرود ملی باشد، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

درست کار باشید

ایران زیبای من*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* در این انشا می‌توان:

- ۱- احساسات خود را نسبت به ایران بیان کرد.
- ۲- زیبایی‌ها و گذشته‌های افتخارآفرین را بیان کرد.
- ۳- به تاریخ، جغرافیا، مردم و ثروت‌های طبیعی و ملی اشاره کرد.

آیوبرزن

۱

درس را بخوانید و جمله‌هایی را که در آن‌ها کلمه‌های ایران و ایرانی هست، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

دو تن از قهرمانان ملی ایران را که در کتاب‌های درسی شما آمده است، در پنج سطر معرفی کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

با هر دو کلمه، جمله بسازید.

ضمیر	کلمه	جمله
من	سهمگین	من صحنه‌های سهمگین جنگ را در تلویزیون دیدم.
تو	غمگین	
او	خشمگین	
ما	دردناک	
شما	ترسناک	
ایشان	مناک	

یک صحنه‌ی دفاع از ایران را نقاشی کنید و یک جمله‌ی زیبا درباره‌ی آن بنویسید.

با این کلمه‌های درس جمله‌های جدیدی بسازید.

	مذلت و خفت
	گذرگاه
	لگدکوب
	احاطه
	چیرگی

کلمه‌ی مناسب داخل کمانک را در جای خالی قرار دهید.

هر شب تلویزیون، اخبار تازه‌ای می‌شنوند. (بینایان - بینندگان)

ما باید گوش و چشم داشته باشیم. (شنوا - شنونده، بینا - بیننده)
..... یابنده است. (جویا - جوینده)

چشمه‌های از کوهساران می‌شوند. (جوشان - جوشنده، روان - رونده)

جدول زیر را کامل کنید.

متضاد	مترادف	کلمه
		نومید
		ناگوار
		ذلت

سر بلند باشید

نوشته‌ی زیر را ادامه بدهید.*

دشمن از هر سو به کشور هجوم آورده بود. نگرانی در نگاه مردم موج می‌زد. دیگر
 جای درنگ نبود. او با خود اندیشید.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* برای نوشتن این انشا می‌توانید:

- ۱- از تخیل خودتان بهره بگیرید.
- ۲- طرح روشنی برای ادامه و پایان نوشته در نظر بگیرید.
- ۳- زمان و مکان حوادث را مشخص کنید.

طبيعت

سلام، سرسبزتر از بهار

صدای پای بهار

۱

جمله‌هایی از درس را که در آن‌ها از بهار گفته شده است، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

به جای صفت‌ها و مضاف‌الیه‌ها، صفت‌ها و مضاف‌الیه‌های دیگری بگذارید.

<input type="text"/>	←	توره‌های قفس	<input type="text"/>	←	گل‌های تازه
<input type="text"/>	←	بخار لطیف	<input type="text"/>	←	آسمان دل‌گیر
<input type="text"/>	←	زوزه‌ی گرگ	<input type="text"/>	←	روزهای سرد
<input type="text"/>	←	درخت نارون	<input type="text"/>		

به هر کلمه یک صفت و یک مضاف‌الیه اضافه کنید.

<input type="text"/>	←	دست	<input type="text"/>	←	گل زیبا
<input type="text"/>	←		<input type="text"/>	←	گل
<input type="text"/>	←	بهار	<input type="text"/>	←	گل باغچه
<input type="text"/>	←		<input type="text"/>	←	جنگل

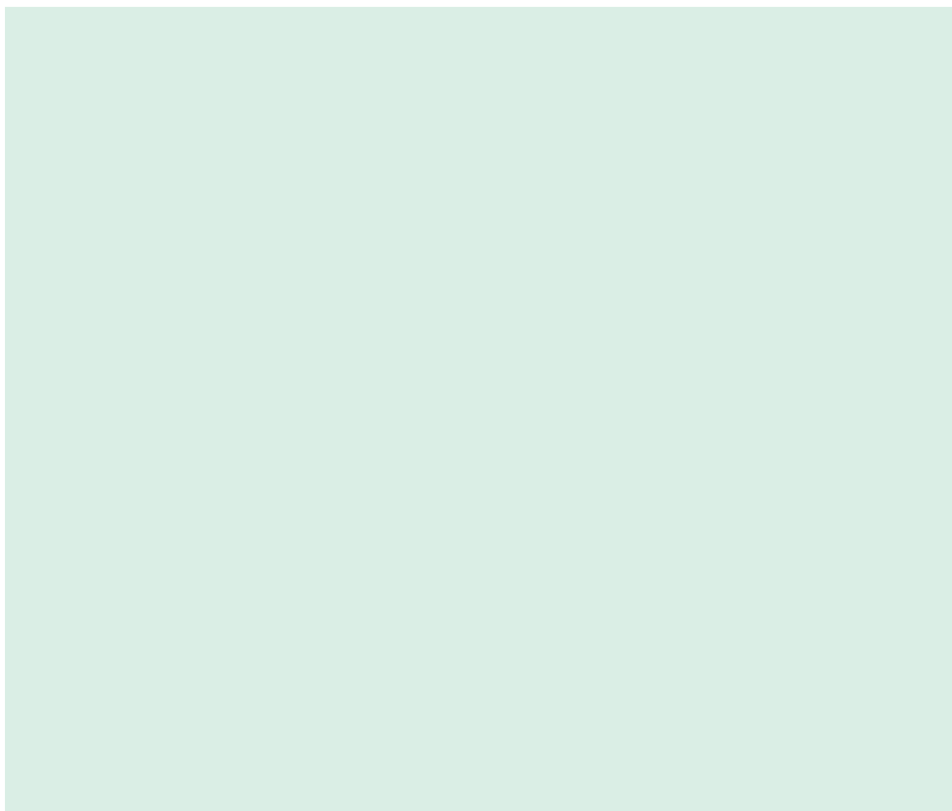
جمله بسازید.

از سیر تا پیاز:

از کوچک تا بزرگ:

از نوک پا تا فرق سر:

یکی از منظره‌هایی را که نویسنده توصیف کرده است، نقاشی کنید.

دو جمله را به یک جمله تبدیل کنید.

بهار زیباست. بهار در راه است. ← بهار زیبا در راه است.

جنگل بزرگ است. جنگل پوشیده از برف است.

آسمان آبی است. آسمان چشم را نوازش می دهد.

کویر سوزان است. کویر درخت ندارد.

هر جفت واژه را در یک جمله به کار ببرید.

جمله	جفت واژه
	تلخ و شیرین
	نشسته و ایستاده
	زشت و زیبا
	تاریک و روشن

زندگیتان شیرین، روزهایتان روشن

گفت و گو*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- * این گفت و گو می تواند:
- ۱- خیالی یا واقعی باشد.
 - ۲- دو طرف گفت و گو حیوان، انسان یا چیزهای بی جان باشد.
 - ۳- گفت و گوی دو چیز متفاوت، مانند زمستان و بهار یا برف و آفتاب، باشد.
 - ۴- با نتیجه ای به پایان برسد.

سلام، دوستدار طبیعت ایران

اگر طبیعت زیبای ایران نباشد...

۱

جمله‌هایی از درس را انتخاب کنید که کلمه‌های زیر در آن‌ها دیده شود.
سپس آن جملات را بنویسید.

کاشان

اصفهان

هامون

ماسوله

مشهد

مترادف کلمه‌های زیر را بنویسید و با آن‌ها جمله بسازید.

طول

عرض

ارتفاع

عمق

پنج کلمه بنویسید که در آن‌ها «نورد» یا «گرد» باشد و دو تا از آن‌ها را انتخاب کنید و در یک جمله به کار ببرید. مانند صحرانورد یا صحراگرد

برای هر کدام از جمله‌های قسمت «الف»، دو جمله‌ی ادبی و توصیفی در قسمت «ب» بنویسید.

ب	الف
	هوا ابری است.
	گل‌ها باز شدند.

برای یکی از تصویرهای زیر، یک بند ادبی و توصیفی بنویسید.

.....

.....

.....

کلمه‌های زیر را دسته‌بندی کنید و در جدول بنویسید.

گوناگون، تهران، بلند، او، سرسبز، هر روز، مشهد، می‌دانم، نخواهد بود، خاطره انگیز،
پهنا، گلاب، ایشان، معروف، کم‌کم، تو

اسم	فعل	ضمیر	صفت	قید

شاداب و سلامت باشید

زیباترین منظره‌ی محلّ زندگی من*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- * برای نوشتن این انشاء، می‌توانید:
- ۱- از نزدیک منظره‌ی مورد نظر را ببینید.
 - ۲- جزئیات آن را به خوبی توصیف کنید.
 - ۳- در صورت امکان، تصویری از آن را در همین صفحه بچسبانید.

هنر و ادب

حافظ

۱

به پایان هر یک از واژه‌های زیر (ه - ه) اضافه کرده و آن‌ها را به چند دسته تقسیم کنید.

دست - هفت - گردن - پای - ده - دماغ - گوش - پوش - گیر - سد - تاب -
دو روز - پایان - هزار

مکان	زمان	ابزار و اشیا

جاهای خالی را مطابق نمونه کامل کنید.

..... ← +	رفت	رفت و روب ←	روب +	رفت
..... ← + ← +	جست
..... ← + ←	گو
..... ← +	دید ←	گذار

درباره‌ی این دو بیت از غزل حافظ تحقیق کنید و نتیجه‌ی آن را در دو بند بنویسید.

ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد دل‌رمیده‌ی ما را انیس و مونس شد
نگار من که به مکتب زلفت و خط‌نوشت به غمزه مسئله آموز صد مدرّس شد

.....

.....

.....

.....

.....

.....

کلمه‌های زیر را مطابق نمونه در جدول قرار دهید.

جاری - زلال - آرام - بلند - زندگی - صاف - مرگ - فقر - پنداشتیم - شفاف -
 صداقت - دروغ - شلوغ - روان - نماز - داشتیم - تنگ دستی - ساکن - کوتاه -

نیاز

هم قافیه	متضاد	مترادف
		جاری، روان

شماره‌های درست را به هم وصل کنید.

۱	خود غلط بود آن چه ما پنداشتیم	۱	اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل مارا
۲	محصول دعا در ره جانانه نهادیم	۲	نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد
۳	عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد	۳	ما زیاران چشم یاری داشتیم
۴	به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را	۴	مادرس سحر در ره میخانه نهادیم

برای عبارت‌هایی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، مترادف مناسبی پیدا کنید.

شعر مرا فرشتگان در آسمان‌ها از بر می‌کنند.

حافظ، دشمن فریب، دروغ و ناراستی است.

حافظ به باغ سبز و دل‌گشای مصلاً دل بسته بود.

حافظ در کودکی پدر خود را از دست داد.

تنهایک بار به یزد سفر کرد.

هرگز میل به گشت و گذار در جای دیگر نداشت.

خدا حافظ!

درباره‌ی یکی از شاعران فارسی زبان
تحقیق کنید و بنویسید.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- * برای نوشتن این انشا می‌توانید به موارد زیر بپردازید:
- ۱- تحقیق کنید (آشنایان و نزدیکان - کتاب‌خانه)
 - ۲- تولد و کودکی فرد
 - ۳- جوانی و پیری
 - ۴- تحصیلات
 - ۵- اقدامات
 - ۶- کتاب‌ها و آثار
 - ۷-

سلام، آشنای رنگ ها و نقش ها

کارگر

۱

ادامه ی هر جمله را تا پایان بند بنویسید.

هنوز هم هستند مردانی که.....

.....

.....

.....

استاد با هیجان و ناباوری.....

.....

.....

.....

۲

در سال گذشته خواندیم که عبارت هایی مانند «پنبه از گوش درآوردن» کنایه است. سه کنایه از درس پیدا کنید و با هریک جمله ای بسازید.

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

برای هر یک از کلمه‌های زیر، سه هم خانواده بنویسید.

			قُدس
			ایمان
			تَحسین

چند کلمه مثل «خانه به دوش» و «سر به هوا» بنویسید و آن‌ها را معنی کنید.

.....

.....

.....

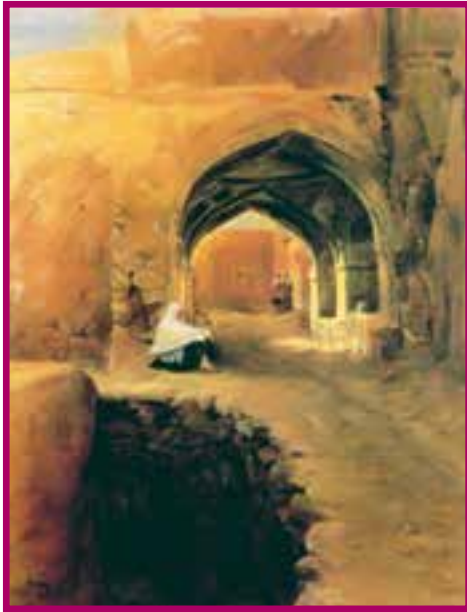
برای هر یک از انواع جمله، دو مثال بنویسید.

	-۱	خبری
	-۲	
	-۱	پرسشی
	-۲	

-۱	امری
-۲	
-۱	تعجبی
-۲	

۶

نوشته را درباره‌ی تابلوی زیر، سه سطر ادامه دهید.

پیرزن تنها نشسته بود

.....

.....

.....

درباره‌ی تصویر روبه‌رو،
انشایی بنویسید.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- * برای نوشتن این انشا، می‌توانید:
- ۱- کتابی را که درباره‌ی عاشورا است، مطالعه کنید.
 - ۲- با پدر و مادر یا دیگران مشورت کنید.
 - ۳- از تخیل خودتان استفاده کنید.
 - ۴- با دقت در تابلو و صحنه‌های آن، متن را بنویسید.

آزاد

گل با پی از گلزار ادب ادب از که آموختی؟

۱

بیست کلمه‌ی تازه‌ی درس را انتخاب کنید و بنویسید.

.....

.....

.....

.....

۲

در سال گذشته خواندید که بعضی از کلمه‌ها را می‌توان به شکل مخفف نوشت.
دو نمونه از کلمه‌های مخفف را از درس پیدا کنید و بنویسید.

.....

.....

مترادف کلمه‌های زیر را از درس پیدا کنید و بنویسید.

	نقصان		سرزنش
	درشتی		مصیبت
	گوشه		خودداری

هریک از عبارتهای زیر را به فارسی امروزی برگردانید.

مگر خردی فراموش کردی که درشتی می‌کنی؟

بازرگانی را هزار دینار خسارت افتاد.

این پایگاه به دعای مادر یافتی؟

خویشتن را به جای در ساختم.

چند کلمه‌ی دیگر مانند «پیل تن و دریادل» بنویسید و آن‌ها را معنی کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

در متن زیر، موارد حذف شده را معلوم کنید و بنویسید.

عالم بی عمل به چه ماند؟ به زنبور بی عسل.

اندک اندک خیلی شود، قطره قطره سیلی.

نه هر چه به قامت مهتر به قیمت بهتر.

معنای بیت‌های زیر را به نثر امروزی بنویسید.

مگوی انده خویش با دشمنان که لاجول گویند شادی کنان

* * *

نگویند از سر بازیچه حرفی کزان پندی نگیرد صاحب هوش

.....

.....

.....

.....

دوست باهوش، ضداحافظ

درباره‌ی یکی از دو موضوع زیر انشایی بنویسید.*

- ۱- لقمان را گفتند: ادب از که آموختی؟ گفت از بی ادبان
- ۲- رنج خود و راحت یاران طلب

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- * برای نوشتن این انشا می‌توانید به موارد زیر بپردازید:
- ۱- با مطالعه‌ی کتاب، اطلاعات مناسبی برای نوشتن به دست آورید.
 - ۲- از نظر و مشورت دیگران استفاده کنید.
 - ۳- در قالب یک داستان به موضوع بپردازید.

مستفان محترم و اولیای گرامی دانش آموزان و صاحب نظران می توانند نظر اصلاحی خود را در باره ی مطالب
این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵، ۳۶۳ - گروه دسی مربوطه یا پیام نگار (Email)

ارسال نمایند. talif@talif.sch.ir

دکتر نامه یزدی و هیئت کتاب نامی